

реакція та запобігання цьому явищу є критично важливими завданнями для батьків, педагогів та суспільства загалом [2].

Список використаних джерел

1. Центр інформації про права людини: 67% дітей в Україні зазнали цькування у попередні 2-3 місяці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://humanrights.org.ua/material/67_ditej_v_ukrajini_zaznali_ckuvan_u_porperedni_23_misjasi
2. Юрчик О. М. Психологічна профілактика насильства: автореф. дис ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Оксана Миколаївна Юрчик . – Острог, 2016 . – 20 с.
3. Запобігання булінгу в ЗДО. <http://zdo72.kr.ua/povodzhennya-z-ditmi/> [Електронний ресурс]
4. Протидія булінгу (Цькування). http://dnz3.edu.kh.ua/stop_buling/ [Електронний ресурс].

УДК 373.2.064:502/504

Пархоменко І. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – к. п. н., доц. **Карапузова І.В.**

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ТА ДОРОСЛИХ НА ПРИРОДІ

***Анотація.** У статті аналізується діяльність на природі з дітьми дошкільного віку і її вплив на формування та розвиток особистості. Обґрунтовується важливість організації спільної діяльності дітей та дорослих на природі та позитивний вплив такої взаємодії на розвиток дошкільників.*

***Ключові слова:** спільна діяльність, успішна діяльність, діяльність на природі, психологічні особливості, вплив дорослих.*

Постановка проблеми. Спільна діяльність дітей та дорослих полягає в тому, що вона має значний вплив на розвиток дитини та її соціальну, емоційну та когнітивну сфери. Вивчення цього питання може допомогти розробити ефективні підходи до організації спільної діяльності та сприяти покращенню взаємин між дітьми та дорослими.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Питання організації спільної діяльності дітей та дорослих в природі знайшли своє відображення у працях Г. Баластрик, Д. Ведмеденко, В. Ніколаєнко, І. Підласий, Т. Науменко. Специфіка організації діяльності в природі полягає в тому, що цей вид активності має великий потенціал для розвитку та навчання людей у всіх вікових групах.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні важливості організації спільної діяльності дітей та дорослих на природі та позитивному впливу такої взаємодії на розвиток дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Спільна діяльність – це процес, в якому двоє або більше людей працюють разом, об'єднуючи свої зусилля та ресурси для досягнення спільної мети. Це може бути розв'язання завдання, виконання проєкту або здійснення будь-якої іншої діяльності, яка потребує спільної праці. Спільна діяльність передбачає взаємодію, спілкування та координацію між учасниками, які об'єднують свої знання, навички та ресурси для досягнення спільної мети [2].

Спільна діяльність дітей та дорослих має свої особливості, які впливають на процес взаємодії між ними, які включають:

1. *різні рівні розвитку*: дорослі мають більшу кількість знань і досвіду, тому вони можуть бути більш компетентними в сфері, в якій відбувається спільна діяльність. Це може впливати на розподіл ролей та обов'язків між дітьми та дорослими. При організації діяльності на природі з урахуванням різних рівнів розвитку дітей та дорослих, слід враховувати такі моменти:

- Вибір місця і типу активності. Для дітей молодшого віку, які тільки починають досліджувати природу, краще обрати ближче розташовані та добре обладнані місця.

- Задачі та завдання. Для дітей молодшого віку слід обрати прості та доступні завдання, які вони зможуть виконати самостійно або з допомогою дорослих.

- Матеріали та обладнання. Важливо враховувати, що діти молодшого віку можуть бути менш вмілими у використанні спеціального обладнання, тому слід обрати прості та безпечні матеріали.

- Підтримка та допомога. Для дітей молодшого віку та деяких дітей з особливими потребами може бути необхідна підтримка та допомога дорослих.

- Безпека. Незалежно від віку, безпека має бути пріоритетною при організації діяльності на природі. Варто пам'ятати про наявність необхідної медичної аптечки та знання першої допомоги [6].

2. *різні цінності та цілі*: дорослі можуть більше цінувати результати та ефективність, тоді як діти можуть більше насолоджуватися самим процесом.

3. *різні способи комунікації*: дорослі можуть використовувати складніші мовні конструкції та більш абстрактні поняття, що може ускладнювати зрозуміння для дітей. Діти можуть використовувати більш пряму та конкретну мову, що може бути незрозуміло для дорослих.

4. *різні рівні відповідальності*.

5. *різні стилі взаємодії*: дорослі можуть використовувати більш директивний стиль взаємодії, вказуючи дітям, що робити та як це

робити. Діти можуть використовувати більш партнерський стиль взаємодії, співпрацюючи з дорослими та вносячи свої ідеї та ініціативу [4].

6. *взаємний вплив*: дорослі можуть навчатися від дітей, спостерігаючи їх творчість та непосидючість, тоді як діти можуть навчатися від дорослих, спостерігаючи їх досвід та навички. Деякі способи використання цих знань включають:

- Спільне вирішення задач. Залучення дітей до прийняття рішень та планування діяльності сприяє розвитку їх самостійності та впевненості. Дорослі можуть пропонувати варіанти вирішення проблеми, але враховувати ідеї та думки дітей.

- Взаємна підтримка. Дорослі можуть надати дітям допомогу та підтримку, але варто також стимулювати самостійність та використання власних знань та умінь. Взаємна підтримка сприяє створенню командного духу та розвитку соціальних навичок.

- Приклад дорослих. Дорослі можуть бути прикладом для дітей, демонструючи правильні способи дій та взаємодії з природою. Їхні дії та вчинки можуть вплинути на дітей, спонукати їх до участі та виконання правил безпеки.

- Спільне вивчення. Діти та дорослі можуть спільно вивчати природу, обмінюючись знаннями та спостереженнями. Взаємне ділитися враженнями та відкриттями сприяє розвитку критичного мислення та інтелектуального розвитку.

- Розуміння потреб та інтересів. Дорослі повинні розуміти індивідуальні потреби та інтереси кожної дитини, щоб забезпечити їх задоволення під час спільної діяльності. Врахування цих факторів сприяє позитивному впливу взаємодії.

- Взаємне вчителювання. Дорослі можуть навчатися від дітей, спостерігаючи їхні оригінальні думки та підходи. Це сприяє взаємному розвитку, зміцненню відносин та підвищує мотивацію до навчання [1].

Успішна спільна діяльність дітей та дорослих вимагає врахування цих особливостей та встановлення взаємодопомоги, співробітництва та взаєморозуміння між обома сторонами.

Спільна діяльність з дітьми на природі має багато особливостей, які сприяють їхньому розвитку та навчанню, основні з яких:

- Взаємодія з природою. Проведення часу на природі дозволяє дітям побачити, почути і відчувати різноманітні природні явища, такі як звуки птахів, шум води, запахи квітів. Це допомагає розвивати їхні сенсорні навички та сприйняття світу навколо [3].

- Фізична активність. Проведення часу на природі спонукає дітей до рухливої активності, такої як біг, ходьба, лазіння, плавання тощо. Це допомагає покращити їхню фізичну форму, координацію рухів та розвиток м'язів.

- Когнітивний розвиток. Діти можуть вивчати та спостерігати різні рослини, тварини та інші природні об'єкти на природі. Це допомагає розвивати їхню спостережливість, пам'ять, увагу та інші когнітивні навички [5].

- Творчий розвиток. Діти можуть малювати, складати вірші, співати пісні або виготовляти різні речі з натуральних матеріалів. Це сприяє розвитку їхнього художнього та творчого мислення.

- Соціальний розвиток. Спільна діяльність на природі сприяє взаємодії та спілкуванню з іншими дітьми та дорослими. Вони можуть спільно гратися, спостерігати та вивчати природу разом, спілкуватися та вирішувати проблеми разом. Це розвиває їхні соціальні навички та сприяє формуванню командного духу [5].

- Екологічна освіта. Проведення часу на природі допомагає дітям розуміти важливість охорони природи та екологічної сталості. Вони можуть навчатися про різноманітні види рослин і тварин, про баланс екосистеми та вплив людей на природу. Це сприяє формуванню екологічної свідомості та відповідального ставлення до природи [7].

Висновки і перспективи подальших досліджень. В цілому, спільна діяльність з дітьми на природі має безліч переваг для їхнього розвитку та навчання. Вона допомагає їм пізнавати світ, розвивати різні навички та ціннісні орієнтації, а також насолоджуватися активним та цікавим часом разом з іншими.

Список використаних джерел

1. Баластрик Г. Організація практичної діяльності дітей в природі. *Дитячий садок*. 2011. 25-26 с.
2. Бех І. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-методологічні засади: Навч.-метод. посібник. К.: Либідь. 2003. 280 с.
3. Беленька Г. В., Науменко Т. С., Половіна О.В. Дошкільнятам про світ природи: метод. посіб. К. 2013. 115 с.
4. Ведмеденко Д. В. Від інтересу до працьовитості. *Порадник*. 2008. №4 С.12-14.
5. Ніколаєнко В.М. Екологічне виховання в ДНЗ. 2-6 років. Х.: Вид. група «Основа». 2011. 207 с.
6. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. К.: Видавничий дім «Слово». 2004. 616 с.
7. Піроженко Т. Особистість дошкільника: перспективи розвитку. Тернопіль : Мандрівець. 2010. 136 с.